

משנה מעשר שני פרק א

Mishnah *Ma'aser Sheni*, chapter 1

[After *terumah* is apportioned to the priest and *ma'aser rishon* to the Levi, the Torah tells us (see Deuteronomy 14:22-26) that *ma'aser sheni* — second tithes are tithed in the first,

א מעשר שני, אין מוכרין אותו, ואין ממשכננין אותו, ואין מחליפין אותו, ולא שוקלין כנגדו. ולא יאמר אדם לחברו בירושלים, הילך יין ותן לי שמן. וכן שאר

second, fourth and fifth years of the *shemittah* cycle. The word *ma'aser* means one tenth; hence, after the deductions for *terumah* (which averages 1/50th) and first tithes (which is 1/10th) one separates from the remaining produce 1/10th as *ma'aser sheni*. Second tithes, are permitted to be eaten by anyone in a pure state, and may only be eaten in Jerusalem. If the quantity is too great to be brought to Jerusalem, then it may be redeemed by another person who gives the owner money for its value. Alternatively the owner may redeem it himself by giving its value plus an additional fifth. In either case the sanctity of the produce has now been transferred to the money; thus he now takes the money to Jerusalem and buys food with it to be eaten there. There is a discussion in the gemara, whether *ma'aser sheni* is *ממון גבוה* — property of Heaven, which HaShem grants us, under certain conditions, permission to eat, or, is *ממון הדייט* — property of the individual, with certain limitations as to how it may be used. Our Mishnah is according to Rabbi Meir who maintains that *ma'aser sheni* is *ממון גבוה*.]

(1) Second tithes may not be sold [outright, i.e., one may not say to his friend; Buy my second tithes and you take my place and eat it in Jerusalem], nor may it be used as a pledge [for a loan, a. since it is *ממון גבוה*, it is not his and may not be utilized for personal use, and b. this is deemed disrespectful to the sanctity of *ma'aser sheni*] nor may it be exchanged [for other produce, as an example, oil for wine], nor may it be used as a weight [one may not place a *sela* coin of *ma'aser sheni* on one side of a scale to be used as a counterweight; this too, is considered disrespectful]. One may not say to his friend in Jerusalem: Here is wine, give me oil [for it instead. Though they are both in Jerusalem where one is allowed to use redeemed money to purchase other food, and they are both *ma'aser sheni*

רבנו עובדיה מברטנורא

א מעשר שני אין מוכרין אותו: אפילו להוליכו לירושלים, לפי שהוא קודש. וסתם מתניתין כרבי מאיר דאמר מעשר [שני] ממון גבוה הוא. ואין מחליפין אותו: לא יאמר לו הילך יין ותן לי שמן, שמן ותן לי יין. ואין שוקלין כנגדו: סלע של חולין כנגד סלע של מעשר שני משום ביזוי מצוה. ולא יאמר אדם לחבירו בירושלים: לעיל איירי חוץ לירושלים, והבא קמשמע לן דאפילו בירושלים

produce, which in fact, will be consumed in Jerusalem, still one may not exchange one for the other]. This [rule] applies also to other produce [whose obligation to tithe is only Rabbinical]. But people may give it as a **free gift** [i.e., one may invite another to share a meal with him. However, one may not give it to his friend as a present, since he expects a gift in return at a later date it is not considered a “free gift”, according to those who maintain that **מתנה כמכר**].

[The Torah states: “Any Tithe of cattle or flock — of all that pass under the rod, the tenth will be a holy thing to the Lord” (Leviticus 27:32). How is it holy? In that when it is unblemished its blood and sacrificial portions are offered upon the altar, while its meat is eaten by the owner in Jerusalem, thus it has laws similar to a **שלמים** — peace-offering and *ma'aser sheni*. When it is blemished and not valid as a sacrifice on the Altar, its owner slaughters it for its meat which may be eaten outside Jerusalem.] (2) Tithe of cattle when unblemished may not be sold alive [the gemara explains that it may not be sold slaughtered as well, but the Mishnah is highlighting the difference between cattle tithes and the next case of the Mishnah that of the first-born] and when blemished [may not be sold] neither alive nor slaughtered. [The verse states, regarding the tithe of cattle; **לא יגאל** — It cannot be redeemed” (Leviticus 27:33) and regarding **חרמים** — vowed sequestered property, it states; **לא ימכר ולא יגאל** — Must not be sold nor must it be redeemed” (ibid verse 28), thus it is deduced by analogy (**גזירה שוה**) that just like the one who vowed his property to HaShem, may not redeem, or sell it, so too, Tithe of cattle may not be redeemed or sold.] Nor may a wife be betrothed with it [since this is considered a transaction]. A first-born animal [regardless of whether it is blemished or unblemished must be given to the priest,

רבנו עובדיה מברטנורה

שקונין בדמיו מאכל ומשתה אינו רשאי להחליף. **וכן שאר כל הפירות**: אפילו אותן פירות דמעשר דידהו לא הוי אלא מדרבנן. **אבל נותנים זה לזה מתנת חנם**: כגון שמזמינו לאכול עמו על שלחנו. ודברי הכל היא, אבל לתת לו במתנה ממש, לדברי האומר מתנה כמכר אסור. **ב אין מוכרין אותו**: דגמרינן גאולה גאולה מחרימים, נאמר במעשר (ויקרא כז) לא יגאל, ונאמר בחרמים (שם) לא ימכר ולא יגאל, מזה להלן מכירה עמו, אף כאן מכירה עמו. **תמים חי**: והוא הדין נמי שחוט שנאמר לא יגאל, אינו נמכר לא חי ולא שחוט לא תמים ולא בעל מום. אלא, תמים חלבו ודמו קרבין על גבי המזבח והבשר אוכלין אותו הבעלים בירושלים, ובעל מום אוכלים אותו הבעלים בכל מקום. ואידי דבעי למתני סיפא גבי בכור מוכרים אותו תמים חי, תני נמי רישא תמים חי. **ואין מקדשין בו את האשה**:

however, if it is unblemished its sacrificial portions are offered on the altar and its flesh is eaten by the priest in Jerusalem. If it is blemished it is considered the private property of the

מום חי ושחוט ומקדישין בו האשה. אין מחללין מעשר שני על אסימון ולא על המטבע שאינו יוצא, ולא על המעות שאינן ברשותו:

priest who may do as he wishes with it, since it is permissible for anyone, including non-priests, to eat it and thus in present times when the Temple is no longer in existence and sacrifices are not offered and] where [the first-born is] unblemished [it] may be sold alive [the buyer purchases it on the chance that in the future it will become blemished] and when blemished [it may be sold] slaughtered [however, if he slaughtered it while it is unblemished, it has the status of a sacrifice which cannot be offered and must be burned]; and, [upon becoming blemished it is considered the property of the priest] a wife may be betrothed with it. One may not exchange second tithes with an unstamped coin [in connection with redeeming second tithes he verse states: “**וצרת הכסף בידך**” — And bind the money in your hand”, (Deuteronomy 14:25) our Sages (in the Tosefta and Yerushalmi) deduce from the word **וצרת**, that the money has to have a **צורה** — a form] nor with a coin which is not readily usable as money [such as from another country; or an obsolete coin] nor with money that is not in his possession [i.e., if his money fell into the ocean and he has to hire a diver to retrieve it, he may not use that money to exchange it for *ma'aser sheni*, since such a case is not considered “**And bind the money in your hand**”].

[Regarding *ma'aser sheni* money it is written; “**And you will turn that money into whatever your soul desires; cattle or flocks, or wine, or liquor, or whatever your soul desires**” (Deuteronomy 14:26). — When the verse says “**whatever**” it describes a **כלל**, a general statement not limited to anything in particular; whereas the next expression, **cattle, or flocks, or wine, or liquor** — describes a **פרט**; that is, it details particular things, limiting the matter to those things. After this the verse continues, **or whatever your soul desires** — Once again, the verse reverts to a **כלל**, a general statement. Now we have learned that

רבנו עובדיה מברטנורא

דהוי כמכר. הבכור מוכרין אותו תמים חי: משום דבבכור כתיב (במדבר יז) לא תפדה, אבל נמכר הוא. ומקדישין בו את האשה: דממונו של כהן הוא, ומותר למכרו. אסימון. מטבע שאין עליו צורה. ואין מחללין עליו מעשר שני, דכתיב (דברים יד) וצרת הכסף בידך, כסף שיש עליו צורה. ולא על המטבע שאינו יוצא: דכתיב (שם) ונתת הכסף בכל אשר תאודה נפשך, פרט לכסף שאינו יוצא, שאינו יכול לקנות ממנו מה שהוא רוצה. ולא על המעות שאינן ברשותו: כגון שנפל כיסו לים הגדול אינו יכול לפדות מעשר שני על מעות שבתוכו, שהוא צריך לשכור מי ששט על פני המים

when a verse expresses a כלל, then a פרט, and then a כלל again, as in this case, we apply the principles of the פרט to the whole matter. That is just as the items listed in the פרט are a. produce of produce and derive nourishment from the earth, e.g., wine comes from grapes, and b. are fitting

to be food for man, so too, must the money replacing them be used to purchase such things (Rashi ibid., Eruvin 27a). However, although all the aforementioned were permitted to be bought with *ma'aser sheni* money the Rabbis preferred that it be used to purchase peace-offerings so that its blood and sacrificial portions could be offered upon the altar.]

(3) If an animal was bought [with *ma'aser sheni* money] for a peace-offering or a [kosher] wild beast for [its] desirable meat, [after eating it, the hide becomes common [and does not have the sanctity of *ma'aser sheni*, thus, he does not have to sell the hide and use the money to purchase other foods to be eaten in Jerusalem], even though the value of the hide exceeds the value of the flesh [however, if the buyer is a professional tanner and bought the animal because of its hide, then he must eat the value of the hide in sanctity]. If sealed jugs of wine [were bought] in an area where they are usually sold sealed [i.e., they sell the wine in a closed bottle], the [value of the] jugs [do not have to be eaten in sanctity and] become common. The shells of walnuts or almonds [that were bought *ma'aser sheni* money] become common [and are permissible for use as dyes]. Grape-skin wine may not be bought with *ma'aser sheni* money before it has fermented [this is considered as water and does not fall into the permissible categories of food deduced from the aforementioned [כלל פרט וכלל], but once it has fermented, it may be bought with *ma'aser sheni* money.

רבנו עובדיה מברטנורא

להוציא. ג הלוקח בהמה לזבחי שלמים: ממעות מעשר שני, שכך הוא עיקר מצות מעות מעשר שני לקנות מהם שלמים, דילפינן שם שם, לגזירה שוה, מהר עיבל. וחייה: שאינה ראויה להקרבה, וקנאה ממעות מעשר שני לאכול אותה בשר תאוה, כלומר חולין. יצא העור לחולין: ואין צריך לאכול דמיו בירושלים. יצא הקנקן לחולין: ואין צריך למכרו ולאכול דמיו בקדושת מעשר בירושלים. והני מילי כשהמוכר והקונה הדייטים ואין נותנים עיניהם אלא בבשר לאכול וביין לשתות, אבל אם אחד מהם אומן לעבד עורות או יוצר חרס, דעכשיו ודאי נותן עיניו בעורות או בקנקן, נעשה כקונה זה בפני עצמו וזה בפני עצמו ולא יצאו לחולין. התמד: פסולת של ענבים שנתן עליהם מים. אינו נלקח בכסף מעשר: דחשיב כמו מים, ואנן בעינן פרי מפרי וגידולי קרקע. נלקח בכסף מעשר:

(4) If a wild [kosher] beast was bought for a peace-offering [i.e., an animal which is not valid for a peace-offering] or an animal [valid for a peace-offering] for [its] desirable meat, [the Rabbis, in order to enforce the utilization of *ma'aser sheni* money to purchase offerings, ruled that this is

not a valid *ma'aser sheni* purchase exchange, and] the [animal does not become sanctified in lieu of the *ma'aser sheni* money, and unlike above (in the beginning of mishnah 3) the] hide does not become common [thus, he must purchase other food to be eaten in sanctity for the complete value of the animal, including the value of the hide]. If open or sealed jugs of wine were purchased in an area where they are usually sold open [i.e., one brings and fills his own jar, but here, he forgot his jug and, instead, purchased the jug also with *ma'aser sheni* money], the [value of the] jugs [remain sanctified as *ma'aser sheni* and] do not become common [thus he must eat in sanctity the value of the jugs]. If baskets of olives or baskets of grapes were purchased together with the vessel [placed underneath so that the basket should not leak], the value of the vessel does not become common.

(5) If water or salt were purchased, or such produce which is still connected to the ground [these do not fall into the permissible categories of food deduced from the aforementioned **כלל פרט וכלל**,] or produce which cannot reach Jerusalem

רבנו עובדיה מברטנורא

דכיון שהחמיץ חשיב אוכל, והוא, דרמא תלתא ואשכח ארבעה. **ד הלוקח חיה לזבחי שלמים:** ואין קרבן בא מן החיה דכתיב (ויקרא א) מן הבקר ומן הצאן. **ובהמה לבשר תאווה:** חכמים גזרו שלא יקנו בהמה ממעות מעשר שני אלא שלמים, לפי שבראשונה היה מותר ליקח בהמה לבשר תאווה, כיון שראו שהיו הכל לוקחים בהמה לבשר תאווה ומבריחים אותה מעל גבי המזבח, חזרו ואמרו לא יקחו. **אין העור יוצא לחולין:** כלומר אינו בתורת זו שיצא העור לחולין, אלא לא קנה מעשר לא החיה ולא הבהמה, דנעשה בקונה שור לחרישה בדמי מעשר, דלא קנה מעשר. **לא יצא הקנקן לחולין:** כיון שנהגו למכור היין בלא הקנקן. **לא יצאו דמי הכלי לחולין:** לפי שדרך למכור בלא הכלי. **ה הלוקח מים ומלח וכו':** מים ומלח אין נקנים בכסף מעשר שני דכתיב (דברים יד) ונתת הכסף בכל אשר תאווה נפשך כלל, בבקר ובצאן וביין ובשכר פרט, ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל, כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש דבר שהוא אוכל, וגידולי קרקע, (דבקר וצאן גדילים מן הצמחים שהם גידולי קרקע) ותלוש, ודבר המתקיים עד שמוליכין לירושלים, אף כל דבר שהוא אוכל וגידולי קרקע ותלוש ודבר המתקיים, יצאו מים ומלח שאף על פי שהן אוכל

[before they rot,], the purchase does not become sanctified as *ma'aser sheni*. If he purchased [such] produce unintentionally [i.e., he did not know that it was *ma'aser sheni* money], the money is returned to its former place [it is a **מקח טעות** — a sale made in error, the sale is void, and he therefore

returns the produce back to the seller who returns the *ma'aser sheni* money]. But if intentionally [and although *ma'aser sheni* money must be spent at the outset in Jerusalem, the exchange if executed outside Jerusalem nevertheless is still considered valid and thus] the produce must be taken up to the place to be eaten [in Jerusalem, since only *ma'aser sheni* itself can be redeemed outside Jerusalem, however, pure produce bought with *ma'aser sheni* money cannot be redeemed outside Jerusalem], but when there is no Temple [and hence one cannot uphold the requirement of the verse “You will eat there before the Lord your God” (Deuteronomy 14:26)] it must be left to rot.

(6) If one purchased an animal [outside Jerusalem,] with *ma'aser sheni* money, unintentionally [i.e., he didn't know it was *ma'aser sheni* money, it is a **מקח טעות** and not considered a valid sale and therefore] it is restored to its former place [he takes back the money and returns the animal], but if intentionally the cattle must be taken up to the place [Jerusalem] to be eaten. But when there is no Temple [it is left until it dies and] it must be buried together with its hide.

(7) One may not purchase slaves, maid-servants, land, or non-kosher animals, with *ma'aser sheni* money. If any of these were purchased [and the previous owner is no longer present to return the *ma'aser sheni* money, he must purchase for] their value [valid produce which] must be eaten [as *ma'aser sheni* in Jerusalem].

רבנו עובדיה מברטנורא

אינן גידולי קרקע, יצאו פירות המחוברים לקרקע בכסף מעשר. **לא קנה מעשר:** ולא חלה קדושת מעשר על הדבר הקנוי, ולא יצאו המעות לחולין. **הלוקח פירות שוגג:** שלא היה ידוע שמכסף מעשר הוא קונה. **יחזור דמים למקומן:** המוכר לוקח פירותיו ומחזיר הדמים, משום דהוי כמקח טעות, שאם היה ידוע הלוקח שהם דמי מעשר לא היה לוקח בהם פירות הללו משום טורח הדרך, וכיון דשוגג הוא בטל מקח. **מזיד:** שידע שכסף מעשר הוא. **יעלו ויאכלו במקום** אשר יבחר ה', כלומר בירושלים. **ואם אין מקדש ירקבו:** שהדבר הקנוי בכסף מעשר אינו נפדה טהור בריחוק מקום. כדתנן לקמן בפרק ג'. **ו תקבר על ידי עורה:** עם עורה לפי שגם עורה אסור. **ז אין לוקחין**

Bird-offerings of the *zav* or *zavah*, or bird-offerings of women after childbirth, or sin-offerings or guilt-offerings [since these are considered private obligations, they] may not be bought with *ma'aser sheni*

כְּנִגְדָן. אִין מְבִיאִין קִנְיָ זְבִים, וְקִנְיָ זְבוֹת, וְקִנְיָ יוֹלְדוֹת, חֲטָאוֹת, וְאַשְׁמוֹת, מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שְׁנִי. וְאִם הֵבִיא, יֹאכַל כְּנִגְדָם. זֶה הַקֶּלֶל, כֹּל שֶׁהוּא חוּץ לְאַכִּילָה וְלִשְׁתִּיָּה וְלִסְכָּה מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שְׁנִי, יֹאכַל כְּנִגְדוֹ:

money. If any of these were offered their value must be consumed [as *ma'aser sheni* in Jerusalem]. This is the general rule: Whatever [is purchased] out of *ma'aser sheni* money that cannot be eaten, drunk or anointed, its value must be consumed [as *ma'aser sheni* in Jerusalem].

רבנו עובדיה מברטנורא

עבדים וקרקעות: לפי שאינן אוכל ורחמנא אמר (דברים יד) בבקר ובצאן ואכלת שם. **יאכל כנגדן:** כנגד מעות מעשר שני שהוציא בדברים הללו יוציא משלו ויקנה דבר שהוא אוכל ויאכל בקדושת מעשר בירושלים. והכא מיירי כשברח המוכר משום הכי לא תנא יחזור דמים למקומן. אי נמי מתניתין איירי במזיד, אבל שוגג יחזור דמים למקומן. **קיני זבים וקיני זבות:** שתי תורים או שני בני יונה שחייבין הזבים והזבות להביא, וקיימא לן דכל דבר שהוא חובה אינו בא אלא מן החוליק, שאין אדם פורע חובו במעות מעשר שני.